

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Directorate

Læreplan

for tilleggsopplæring av

førere og styrmenn av fritidsbåter

inntil 50 tonn

med utvidet fartsområde

D5LA

Oslo, 18. oktober 2004

Innhold:

1 Generell informasjon.....	3
2 Mål	3
3 Undervisningsformer.....	3
4 Evaluering og eksamen	3
5 Lærer- / instruktørkompetanse	3
6 Utstyr.....	4
7 Kvalitetssikring	4
8 Godkjenning.....	4
Emner og hovedmomenter	5
1. Navigasjon.....	5
1.1 Middelbreddeseilas.....	5
1.2 Storsirkelseilas	5
1.3 Astronomisk navigasjon	5
2 Navigasjonsinstrumenter	6
2.1 Kronometer og sekstant.....	6
3 Meteorologi og oseanografi	6
3.1 Havstrømmer og fremherskende vinder	6
3.2 Publikasjoner.....	6
Vedlegg 1.....	7
Fag- og timefordeling.....	7
Vedlegg 2.....	8
Utstyr for obligatorisk lærerstyrt undervisning i Navigasjonsmidler.....	8
Anbefalt utstyr for annen lærerstyrt undervisning.....	8
Vedlegg 3.....	9
Vitnemål om fullført og bestått kurs	9

1 Generell informasjon

Beskrivelse av kurset

Læreplanen bygger videre på læreplan for D5 med vekt på oversjøisk seilas.

Kompetanse

Kurset dekker teorien til sertifikat som gir rett til å være fører eller stryemann på fritidsbåter med bruttotonnasje inntil 50 tonn i utvidet fartsområde (world wide). Krav til fartstid (båtpraksis), helseerklæring og alder m.v., fastsettes av Sjøfartsdirektoratet.

Inntakskrav for tilleggskurset

Gjennomført det ordinære fritidsbåtskipperkurset eller innehar fritidsbåtskippercertifikat (D5L)

2 Mål

Kurset tar sikte på å dekke den teoretiske og praktiske opplæring som kreves for å føre fritidsfartøy i fartsområde world wide

3 Undervisningsformer

Kurset, som kan være lagt opp etter et modulsystem, kan gjennomføres ved lærerstyrt undervisning etter angitt fag- og timefordeling (se vedlegg 1) eller ved korrespondanse/nettbasert kurs eller kombinasjon av disse. Elevene må gjennomgå et lærerstyrt kurs i følgende emner:

- Praktisk bruk av navigasjonsinstrumenter

Ved lærerstyrt undervisning forutsettes at det er adgang til de nødvendige instrumenter og hjelpemidler

4 Evaluering og eksamen

Elevene kan fremstille seg til eksamen når kurset er gjennomgått. Dersom kurset har vært lagt opp etter et modulsystem kan deleksamen avlegges etter hvert avsluttet fagdel.

Eksamen består av: Minst 3 timers skriftlig prøve

Evalueringen og eksamen skal foregå etter de samme retningslinjer som gjelder for videregående skoler med hensyn til karakterer, sensur og vakthold.

Evalueringen skjer etter hver deleksamen, og karakteren påføres et karakterskjema som følger eleven til eksamen i alle deler er avlagt. Når alle eksamener er avlagt kan det utstedes endelig vitnemål.

5 Lærer- / instruktørkompetanse

Lærere / instruktører skal ha fag- og pedagogisk kompetanse i hht kapittel 14 i forskrift til opplæringsloven (28.06.99, nr.722), samt UFD rundskriv F-025-03. Den som skal undervise i de nautiske fagene må i tillegg minst ha utdanning og sertifikat på dekksoffiser klasse 4 nivå.

6 Utstyr

Skoler og kursarrangører må ha det nødvendige utstyr for å kunne gjennomføre opplæring i henhold til læreplanen. Se vedlegg 2 for minstekrav og anbefalt tilgjengelig utstyr.

7 Kvalitetssikring

Skoler og kursarrangører må ha innført et kvalitetssikringssystem. Dette må inneholde

- Kvalitetspolitikk og målsettinger
- Lærerkvalifikasjoner
- Utstyr og læremidler
- Kontinuerlig evaluering
- Eksamen
- System for korrigerende tiltak
- Avviksbehandling

Systemet må være tilgjengelig når Sjøfartsdirektoratet ønsker å gjøre en revisjon av skolen/kursarrangøren.

8 Godkjenning

Alle skoler og kursarrangører som ønsker å undervise etter denne læreplan skal før undervisningen påbegynnes ha søkt Sjøfartsdirektoratet om godkjenning for slik undervisning. Søknad må inneholde dokumentasjon på ovenstående.

Maritime skoler som har nautisk linje anses av direktoratet for å være godkjent dersom undervisningen blir kvalitetssikret. Sjøfartsdirektoratet skal ha melding fra skoler som tar læreplanen i bruk.

Emner og hovedmomenter

1. Navigasjon

1.1 Middelbreddeseilas

Hovedmomenter

- 1.1.1 Bestikkregning, kurs og distanse,
- 1.1.2 Loksodrom
- 1.1.3 Forandret lengde og bredde, avvikning, middelbredde

1.2 Storsirkelseilas

Hovedmomenter

- 1.2.1 Generell forklaring av storsirkelen
- 1.2.2 Storsirkelkartet
- 1.2.3 Vise de mest vanlige storsirkelruter i pilotchart

1.3 Astronomisk navigasjon

Elevene skal ha kjennskap til prinsippene for astronomisk navigasjon og tidssoneinndelingen på jorda

Hovedmomenter

- 1.3.1 Nautisk almanakk
 - 1) Sola i meridian
 - 2) Solas opp- og nedgang, tussmørke
- 1.3.2 Himmelkula og dens koordinater
- 1.3.3 Solobservasjoner
 - 1) Høyderettelser
 - 2) Lengdeobservasjon av sola utenfor meridianen
 - 3) Breddeobservasjon av sola i meridianen
 - 4) Beregne solas asimut ved kalkulator
- 1.3.4 Stedlinjer og seilas i plottkart
 - 1) Plottkart
 - 2) Utsetting av stedlinjer, bestikk-, sansynlig- og observert posisjon i plottkart
 - 3) Overseilingsnavigasjon med bruk av navigasjonshjelpemidler og eventuell bruk av solobservasjoner

2 Navigasjonsinstrumenter

2.1 Kronometer og sekstant

Hovedmomenter

2.1.1 Kronometer og skipsuret

- 1) Behandling av kronometer/kvartsur
- 2) Tidssignaler
- 3) Datoforandring ved passering av datolinjen

2.1.2 Sekstanten

- 1) Behandling og bruk
- 2) Justering av speilene
- 3) Bestemme indeksfeil
- 4) Praktiske øvelser

3 Meteorologi og oseanografi

3.1 Havstrømmer og fremherskende vinder

Hovedmomenter

3.1.1 Havstrømmer og tidevann

- 1) Admiralty tidal stream atlas – The English and Bristol channels
- 2) Beregne tidevannsstrømmenes retning og frart
- 3) Admiralty Tide Table
- 4) Beregne tidspunkt og høyde for høy- og lavvann i standard- og sekundærhavner

3.1.2 Pilotchart

- 1) Meteorologiske og oseanografiske opplysninger som fremgår av Pilotchart
- 2) Fremherskende vinder og klimaforhold for de viktigste overseilingsruter
- 3) Verdensomspennende system for værmeldinger
- 4) Tropiske orkaner (sykloner)

3.2 Publikasjoner

Hovedmomenter

3.2.1 Ha kjennskap til hvilke andre publikasjoner som kan være aktuelle for førere av fritidsbåter

- 1) Farvannsbeskrivelser som Imray eller Adlard Coles
- 2) BA (British Admiralty) kart og US (United States) kart
- 3) IALA B

Vedlegg 1

Fag- og timefordeling

D5L - Fritidsbåtskipper sertifikat m/fartsområde stor kystfart

D5LA - Fritidsbåtskipper sertifikat m/fartsområde world wide

Tid til eksamen kommer i tillegg til de angitte undervisningstimene

Fag D5L	Mål		Undervisningstimer	Eksamen
1 Navigasjon	1.1	Bruk av sjøkart	20	4
	1.2	Posisjonsbestemmelse	6	
	1.3	Tidevann og drift	8	
	1.4	Dokumentasjon av seilas	6	
2 Navigasjonsmidler	2.1	Kompass	6	
	2.2	Seilaskontroll og posisjonsbestemmelse	10	
3 Sjøveisregler og brovakthold	3.1	Sjøveisregler	10	2
	3.2	Brovakthold	4	
	3.3	Radarobeservasjon/bruk	4	
4 Skipslære	4.1	Tilsyn med fartøy	6	2
	4.2	Fartøysbehandling	5	
	4.3	Nødsituasjoner	5	
	4.4	Stabilitet	2	
5 Sikkerhet	5.1	Førstehjelp	10	3
	5.2	Redning/Brannvern	8	
6 Teknologi/Motorlære	6.1	Fremdriftsmaskineri	6	2
	6.2	Elektriske anlegg	2	
	6.3	Oppvarmingsinstallasjoner	2	
			D5L Totalt	120
Fag D5LA	Mål	Emner	Undervisningstimer	
1 Navigasjon	1.1	Middelbredde		3
	1.2	Storsirkel		
	1.3	Astronomisk navigasjon		
2 Navigasjonsinstrumenter	2.1	Kronometer og sekstant	45	
3 Meteorologi og oseanografi	3.1	Havstrømmer og fremherskende vinder		
			D5LA Totalt	165

Vedlegg 2

Utstyr for obligatorisk lærerstyrt undervisning i Navigasjonsmidler

	Beskrivelse	Jfr. fagplan	Merknad
1	Magnetkompass	2.1a	
2	Logg	2.2b	
3	Radar	2.2d 1.2c 3.3	
4	GPS mottaker	2.2h 1.2c	
5	Ekkolodd	2.2c 1.2c	
6	Sekstant	A4	D5LA
7	Radar transponder	2.2i	Anbefalt
8	Kartplotter	2.2j	Anbefalt
9	Selvstyret	2.1g	Anbefalt

Anbefalt utstyr for annen lærerstyrt undervisning

	Beskrivelse	Jfr. fagplan
1	Lanternesimulator	3.1c 3.1d
2	Peileskive	1.2a
3	Relevante kart	1.1
4	Publikasjoner som Den norske los, Tidevannstabeller etc	1.1i 1.3 3.1 4.1 4.2
5	Relevante lover og forskrifter, konvensjoner	2.2a
6	Dekksdagbok	1.4
7	Førstehjelpsutstyr	5.1
8	Dukke eller tilsv. for gjenoppliving	5.1
9	Personlig redningsmidler: - flytevest - redningsvest - oppblåsbar vest	5.2b
10	Redningsflåte	5.2c
11	Brannvernutstyr	5.2
12	Nautisk almanakk, Tidevannstabeller, Strømatlas, Storsirkelkart, Plottkart	A2 A3 A5
13	Kronometer	A4

Vedlegg 3

<<Skolens Navn / dokument-identifikasjon>>

Fritidsbåtskipperkurs

Vitnemål om fullført og bestått kurs for

Navn

Personnummer

Vitnemål nr: XXX

Det bekreftes herved at ovenfor identifiserte person har gjennomført fritidsbåtskipperopplæring i henhold til fagplan av 18. oktober 2004 godkjent av Sjøfartsdirektoratet og har bestått eksamen med følgende resultat:

Modul	Fag	Eksamen type	Eksamens dato	Eksamens-Karakter	Skole Stempel og underskrift
1	Navigasjon	Skriftlig			
2	Navigasjonsmidler	Muntlig			
3	Sjøveisregler og brovakthold	Skriftlig			
4	Skipslære	Skriftlig			
5	Sikkerhet	Skriftlig			
6	Teknologi/Motorlære	Skriftlig			

	Tilleggskurs for utvidet fartsområde	Skriftlig			
--	--------------------------------------	-----------	--	--	--